

V Praze dne 19. října 2020
Č. j.: MPSV-2020/207400-250

Testování dětí přijímaných do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Testování dětí přijímaných do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen ZDVOP“) na přítomnost nákazy Covid-19 je třeba nahlížet ze dvou hledisek – jednak možnost samotného provedení testu, jednak z hlediska zajištění péče o dítě.

- I. **Samotné provedení testu** je možné dle potřeby nebo v návaznosti na doporučení lékaře nebo krajské hygienické stanice. Na děti přijímané do ZDVOP se v tomto ohledu vztahují stejné podmínky jako na ostatní občany. Je pouze třeba vyřešit otázku **souhlasu s provedením testu**, pokud se nejedná o nařízení lékaře nebo krajské hygienické stanice. K vyslovení souhlasu s provedením testu je v takovém případě obecně příslušný:
- nezletilý pacient podle obecných pravidel, tzn. zhruba od věku 12 / 13 let vzhledem k povaze zákroku, který nezanechává trvalé následky,
 - rodič na základě domluvy,
 - u dětí svěřených do ZDVOP soudem, které samy nejsou způsobilé souhlas s poskytnutím zdravotních služeb dát, je oprávněn informovaný souhlas udělit ředitel ZDVOP, ale až po vykonatelnosti rozhodnutí soudu (tzn. u předběžné úpravy ihned při jeho výkonu, při němž se současně doručuje), jestliže hrozí nebezpečí z prodlení a nelze bez zbytečného odkladu získat vyjádření zákonného zástupce, a to podle § 42a odst. 3 písm. a) bod 5. zákona o SPOD ve spojení s § 42 písm b) zákona o zdravotních službách (ředitel je v tomto smyslu „osobou pověřenou statutárním orgánem poskytovatele“); v případě pobytů na základě smlouvy by však ředitel ZDVOP musel mít plnou moc od osoby odpovědné za výchovu dítěte,
 - orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) může souhlas udělit „předem“, před vykonatelností soudního rozhodnutí, vystupuje-li jako veřejný poručník dítěte, což může být i v situaci „když rodiče nejsou momentálně k dostižení“, ovšem pouze jde-li o tak zásadní nedosažitelnost, která odpovídá skutkové podstatě vzniku poručenství ze zákona podle § 928 odst. 1 občanského zákoníku (není-li tu žádný z rodičů, který má a vůči svému dítěti vykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu“); po vykonatelnosti soudního rozhodnutí však již nikoli, neboť tehdy vzniká faktické opatrovnictví v běžných záležitostech ze strany ředitele ZDVOP ve smyslu předchozího bodu.

Pokud jde o **úhradu testů** nehrazených z veřejného zdravotního pojištění, potom platí, že:

- v případě, kdy informovaný souhlas dává zákonný zástupce (ale stejně tak i nezaopatřený nezletilý sám), může vznikat nárok na mimořádnou okamžitou pomoc z tohoto důvodu, pokud je nezletilý nezaopatřený pacient sám resp. jeho zákonný zástupce v hmotné nouzi resp. splňuje podmínky zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- je-li dítě svěřeno do ZDVOP rozhodnutím soudu, náklady by měly jít na vrub rozpočtu zařízení, zejména v případě, kdy informovaný souhlas dává ředitel zařízení jako oprávněný zástupce dítěte, neboť jde o součást zaopatření v zařízení,
- pokud informovaný souhlas dává OSPOD jako veřejný poručník dítěte, šlo by o náklady spojené s výkonem veřejného poručenství podle § 17 písm. b) zák. o SPOD a úhrada by tak měla být přípustná z dotace na výkon SPOD.

II. Zajištění péče o dítě

Zajištění péče o ohrožené dítě je zákonnou povinností ZDVOP, stejně jako dětských domovů a též některých sociálních služeb, pokud jde o soudní umístění dítěte. Péči o dítě je proto třeba zajistit bez ohledu na jeho zdravotní stav, neboť dítě nemůže být ponecháno bez péče a v ohrožení života a zdraví.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc jsou krizová zařízení, jejichž úkolem je zajistit péči o akutně ohrožené dítě. Z tohoto důvodu zákonná úprava nezahrnuje podmínku lékařského vyšetření, jehož součástí by mohlo případně být testování dítěte.

Pokud se jedná o **umístění dítěte na základě smlouvy s rodičem**, lze v případě smluvního pobytu lze užít podobnost s přijetím klienta do sociální služby, ale i zde by musela být povinnost testování při přijetí nového klienta do péče ZDVOP upravena mimořádným plošným opatřením Ministerstva zdravotnictví nebo místním opatřením krajské hygienické stanice, neboť se tím omezuje jak činnost ZDVOP, tak smluvní volnost rodičů a dětí.

Stejně podmínky (tedy nepřípustnost překážky pozitivního testu pro přijetí dítěte) se vztahuje i na dětské domovy pro děti do 3 let věku, dětské domovy a další školská zařízení, domovy pro osoby se zdravotním postižením.

Pro zabránění dalšímu šíření nákazy je tedy třeba **přijmout bezpečnostní opatření**, která spočívají například v zajištění karantény dítěte nebo užívání ochranných pomůcek apod. Tento postup by měla ZDVOP mít zpracována v rámci standardu zaměřeného na řešení krizových situací. Pokud jde o **výjimečné situace**, kdy se například v zařízení již nachází dítě ve vážném zdravotním stavu (např. chronicky nemocné dítě), je ve spolupráci s příslušným krajem a soudem, resp. s rodiči, přistoupit k umístění dítěte s rizikem nákazy nebo pozitivním testem do jiného ZDVOP, zejména ZDVOP, který má v rámci kraje dostatečné personální a prostorové podmínky.

Určeno pro:

- všechny krajské úřady a Magistrát hl. města Prahy
- všechny obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- osoby pověřené k výkonu sociálně-právní ochrany dětí dle § 48 odst. 1 písm. c)